

Valokeilassa

KULTTUURIPERINNÖN EUROOPPALAINEN TEEMAVUOSI 2018

Joulukuu 2017

Vuosi 2018 on kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi. Se käynnistettiin virallisesti 7. joulukuuta 2017 Milanossa Italiassa järjestetyssä Euroopan kulttuurifoorumissa. Kulttuuriperintö on läsnä jokaisessa päivässämme. Se ympäröi meitä niin Euroopan kaupungeissa ja kylissä, luonnossa kuin arkeologisissa kohteissakin. Kulttuuriperintöä ei ole vain kirjallisuus, kuvataide tai esineistö. Myös kädentaidot, jotka olemme oppineet esivanhemmiltamme, tai lapsillemme kertomamme tarinat ovat samaa perintöä. Kun nautimme herkullista ruokaa, se on kulttuuriperintöä. Tai kun katsomme elokuvaa ja tunnistamme siinä itsemme.

Kulttuuriperintö yhdistää Eurooppaa yhteisen historian ja arvojen kautta. Se on myös osoitus kulttuuristen perinteidemme rikkaudesta ja monimuotoisuudesta. Yhteinen kulttuuriperintömme on oivallettava, sitä on vaalittava ja siitä on oltava ylpeä. Se ei ole kuitenkaan vain menneisyyden jäännös – kulttuuriperintömme auttaa meitä myös raivaamaan tietä eteenpäin ja suunnittelemaan tulevaa.

Teemavuoden 2018 aikana eri puolilla Eurooppaa nähdään lukuisia tapahtumia ja monenlaisia hankkeita. Niiden tarkoituksena on tehdä kulttuuriperintöä tutuksi, edistää sen jakamista ja arvostusta sekä vahvistaa eurooppalaisen yhteisöllisyyden kokemusta. Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi kuuluu meille kaikille!

**KULTTUURIPERINTÖMME:
KUN MENNYT
KOHTAA TULEVAN**

KULTTUURIPERINNÖN EUROOPPALAINEN TEEMAVUOSI – MIKSI?

Kulttuuriperintö tuo ihmisiä yhteen ja vahvistaa yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta. Se luo kasvua ja työpaikkoja kaupunkeihin ja maalle, ja se on keskeisessä asemassa Euroopan vuorovaikutuksessa muiden maanosien kanssa. Kulttuuriperintö on Euroopalle suuri mahdollisuus, mutta sitä on hyödynnettävä paremmin – ja tämän teemavuoden avulla se voi onnistua.

Teemavuoden aikana keskitytään lapsiin ja nuoriin, jotka aikanaan siirtävät perintöämme tuleville sukupolville. Teemavuonna korostetaan tätä kulttuuriperinnön kasvatuksellista arvoa ja sen myötävaikutusta kestäväan taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen.

Lisäksi edistetään älykkäitä tapoja eurooppalaisen kulttuuriperinnön säilyttämiseen, hallintointiin ja uudelleenkäyttöön.

Euroopan rikas kulttuuriperintö pähkinänkuoressa

Euroopassa sijaitsee lähes puolet UNESCO:n maailmanperintöluettelon kohteista eli **453 kohdetta**.

EU:lla on Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelossa **89 nimikettä** eli neljännes kaikista.

Euroopan neuvosto on nimennyt **31 kulttuurireittiä**, jotka kulkevat yli 50 maassa Euroopassa ja sen ulkopuolella.

6 maailman 10:stä eniten vierailusta museosta vuonna 2016 oli **The Art Newspaper** -lehden mukaan Euroopassa. Näissä kuudessa museossa kävi vuonna 2016 yli 35 miljoonaa vierailijaa.

Euroopan kulttuuriperinnön digitaalisessa alustassa eli **Europeanassa** on saatavana yli **54 miljoonaa teosta** yli 3 700 eurooppalaisesta kulttuurilaitoksesta.

Natura 2000 -verkosto kattaa 27 000 suojelukohdetta eli 18 % EU:n maa-alasta ja lähes 6 % sen merialueista.

Lähteet: UNESCO, 2016; Euroopan neuvosto, 2017; Euroopan komissio, 2017; The Art Newspaper, 2016.

Kulttuuriperintö on Euroopalle tärkeä

Yli **300 000**

ihmistä työskentelee EU:n kulttuuriperintöön liittyvällä alalla.

7,8 miljoonaa

työpaikkaa EU:ssa liittyy välillisesti kulttuuriperintöön (esim. tulkkaus ja turvallisuusala).

Natura 2000 -verkoston tuottamien ekosysteemipalvelujen arvoksi arvioidaan noin

200–300 miljardia euroa vuodessa.

68 %

eurooppalaisista sanoo, että paikkakunnan kulttuuriperintö voi vaikuttaa lomakohteen valintaan.

Alalla syntyy kustakin välittömästä työpaikasta jopa

26,7

välillistä työpaikkaa, esimerkiksi rakentamisen ja matkailun aloilla. Vertailun vuoksi: autoteollisuudessa on 6,3 välillistä työpaikkaa yhtä välitöntä työpaikkaa kohti.

Euroopan kulttuuriperinnöllä on monia haasteita, kuten muutokset kulttuuritoimintaan osallistumisen tavoissa, ympäristöuhat, kulttuuriesineiden laitton kauppa jne.

Miten voisimme edistää kulttuuriperinnön suuren potentiaalin hyödyntämistä? Miten voisimme maksimoida sen sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt? Miten voisimme suojella ja hallita kulttuuriperintöämme paremmin ja varmistaa, että se on tasavertaisesti jokaisen ulottuvilla?

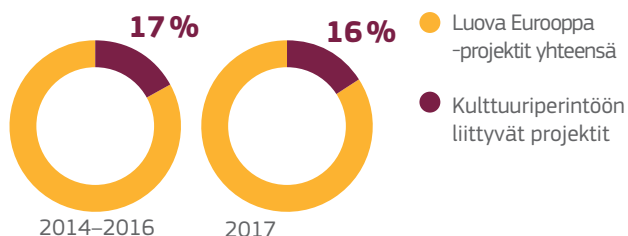
Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi tarjoaa erinomaisen tilaisuuden pohtia näitä alan mahdollisuuksia ja haasteita.

Lähteet: Cultural Heritage Counts for Europe -hankkeen raportti, 2016; Erytiseurobarometri: Eurooppalaiset ja kulttuuriperintö, 2017; Linking Natura 2000 and cultural heritage -selvitys, 2017.

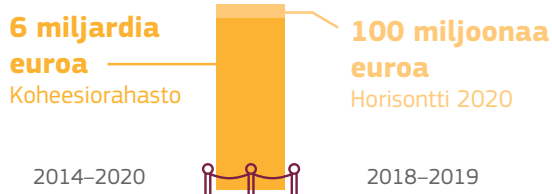
RUOHONJUURITASON VUOSI

Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi toteutetaan erilaisina hankkeina eurooppalaisella, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Kansallisen ja sitä alemman tason toimista vastaavat EU-maiden nimeämät kansalliset koordinaattorit.

EU:n panostus kulttuuriperintöön

Kulttuuriperintö on yksi keskeisistä ja eniten toistaiseksi rahoitusta saaneista Luova Eurooppa -ohjelman aloista. Vuosina 2014–2016 tuettiin yhteensä 426:ta projektia, joista 17 % liittyi kulttuuriperintöön. Vuonna 2017 tukea on annettu 81 yhteistyöprojektille, joista 16 % (13 projektia) liittyi kulttuuriperintöön.

Koheesiorahastossa on kaudella 2014–2020 varattu noin 6 miljardia euroa kulttuurialalle, luovalle alalle sekä kulttuuriperintöalalle. Lisäksi Horisontti 2020 -ohjelmasta rahoitetaan vuosina 2018–2019 kulttuuriperintöön liittyvää tutkimusta 100 miljoonalla eurolla.

Vuosina 2007–2013 EU investoi 4,4 miljardia euroa alueellisen kehityksen ja maaseudun kehittämisen kulttuuriperintöhankkeisiin sekä noin 100 miljoonaa euroa kulttuuriperinnön tutkimukseen.

Lähde: Euroopan komissio, 2017.

MITÄ TAPAHTUU VUONNA 2018?

Teemavuoden kuluessa järjestetään tuhansia tapahtumia eri puolilla Eurooppaa.

EU-maissa, kaupungeissa, kunnissa ja alueilla toteutetaan erilaisia projekteja ja hankkeita. Niiden lisäksi järjestetään EU:n rahoittamia monikansallisia projekteja. Vuonna 2018 kulttuuriperintöön liittyviä projekteja rahoitetaan EU:n eri ohjelmista, kuten **Erasmus+**, **Kansalaisten Eurooppa**, ja **Horisontti 2020**. **Luova Eurooppa** -ohjelmasta puolestaan rahoitetaan jopa 25 monikansallista projektia. Tätä varten on julkaistu oma ehdotuspyyntö.

Teemavuotta tuodaan näkyvästi esille myös seuraavissa EU:n tason toimissa:

- ★ **Euroopan kulttuuriperintöpäivät** on yksi keskeisistä alan eurooppalaisista tapahtumista. Joka syyskuu järjestettävien päivien yhteydessä järjestetään yli 70 000 yksittäistä tapahtumaa, jotka tavoittavat yli 30 miljoonaa ihmistä.
- ★ **Euroopan kulttuuriperintötunnuksella juhlistetaan** ja symboloidaan eurooppalaisia arvoja ja Euroopan historiaa. Tunnus on myönnetty 29 kohteelle, jotka on katsottu virstanpylväiksi tämän päivän Euroopan luomisessa.
- ★ **Euroopan kulttuuripääkaupungit nimetään vuosittain** tuomaan esiin Euroopan kulttuurista rikkautta. Vuoden 2018 pääkaupungit ovat **Valletta** (Malta) ja **Leeuwarden** (Hollanti).
- ★ **EU:n kulttuuriperintöpalkinto** (Europa Nostra) annetaan vuosittain parhaille toimintamalleille kulttuuriperinnön säilyttämisessä, hallinnoinnissa ja tutkimuksessa sekä siihen liittyvässä koulutuksessa ja tiedotuksessa.

MITÄ TAPAHTUU VUODEN 2018 JÄLKEEN?

Jotta kulttuuriperintöä vaalittaisiin teemavuoden jälkeenkin, komissio käynnistää yhteistyössä Euroopan neuvoston, Unescon ja muiden kumppaneiden kanssa 10 pitkän aikavälin eurooppalaista hanketta. Niissä tehdään yhteistyötä koulujen kanssa, tutkitaan rakennusperinnön innovatiivista uudelleenkäyttöä ja torjutaan kulttuurisidonnaisen laitonta kauppaa. Tavoitteena on saada aikaan todellinen muutos siihen, kuinka hyödynnämme, suojellemme ja vaalimme kulttuuriperintöämme. Hankkeilla pyritään varmistamaan, että kulttuuriperinnön teemavuosi palvelee kansalaisia pitkälle tulevaisuuteen.

Nämä 10 eurooppalaista hanketta edistävät neljää teemaa, joissa kiteytyy Euroopan kulttuuriperinnön syvin olemus: sitouttaminen, kestävyys, suojelu ja innovointi.

Kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden 10 eurooppalaista hanketta

 Sitouttaminen	1. Yhteinen perintö: kulttuuriperintö kuuluu kaikille 2. Kulttuuriperintö koulussa: lapset pääsevät tutustumaan Euroopan arvokkaimpiin aarteisiin ja perinteisiin 3. Nuoret ja kulttuuriperintö: nuoret herättävät kulttuuriperinnön eloon
 Kestävyys	4. Muuttuva kulttuuriperintö: teollisuuskohteita, uskonnollisia ja sotilaallisia kohteita sekä maisemia tarkastellaan uudesta näkökulmasta 5. Matkailu ja kulttuuriperintö: vastuullista ja kestävä matkailua kulttuuriperintökohteissa
 Suojelu	6. Kulttuuriperinnön vaaliminen: kehitetään kulttuuriperintöön kohdistuville toimenpiteille laatustandardit 7. Uhanalainen kulttuuriperintö: torjutaan kulttuuriesineiden laitonta kauppaa ja pyritään hallitsemaan kulttuuriperintöön kohdistuvia riskejä
 Innovointi	8. Perinnetaidot: parannetaan sekä perinteisten että uusien ammattien harjoittajien koulutusta 9. Yhdessä kulttuuriperinnön puolesta: edistetään sosiaalista innovointia sekä ihmisten ja yhteisöjen osallisuutta 10. Tiede ja kulttuuriperintö: edistetään kulttuuriperintöä tukevaa tutkimusta, innovointia, tiedettä ja teknologiaa

MITEN VOIN OSALLISTUA KULTTUURIPERINNÖN EUROOPPALASEEN TEEMAVUOTEEN?

- ★ Käy teemavuoden verkkosivuilla katsomassa uusimmat kuulumiset:
<http://europa.eu/cultural-heritage>
- ★ Tilaa teemavuoden **uutiskirje**.
- ★ Seuraa teemavuotta Facebookissa: [facebook.com/CreativeEuropeEU/](https://www.facebook.com/CreativeEuropeEU/) ja
twitter: [@europe_creative](https://twitter.com/europe_creative)
- ★ Kerro omista näkemyksistäsi käyttäen teemavuoden aihetunnistetta **#EuropeForCulture**.
- ★ Tiedustele maasi kansalliselta koordinaattorilta meneillään olevista aktiviteeteista.
- ★ Hae hankkeellesi teemavuoden tunnus! Sen voi saada teemavuoteen liittyville tapahtumille ja hankkeille.
- ★ Näytä tukesi ja levitä sanaa!

Kysyttävää Euroopan unionista?
Europe Direct vastaa:
00 800 6 7 8 9 10 11,
<http://europedirect.europa.eu>

Julkaisun interaktiivinen versio, jossa on linkkejä verkossa olevaan sisältöön, on saatavilla PDF- ja HTML-muodossa: <http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/cultural-heritage/fi/>

Osa Euroopan komission **Valokeilassa**-julkaisusarjaa

© Euroopan unioni, 2017

Kaikki kuvat © Euroopan unioni, ellei toisin mainita.

Tekstiä lainattaessa on mainittava lähde.

Euroopan komission asiakirjojen uudelleenkäytöstä säädetään päätöksessä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Sellaisten valokuvien tai materiaalin käyttöön, johon EU:lla ei ole tekijänoikeutta, on pyydettävä lupa suoraan tekijänoikeuden haltijalta.

Print	ISBN 978-92-79-74239-2	ISSN 2529-2633	doi:10.2775/12573
PDF	ISBN 978-92-79-74265-1	ISSN 2529-2870	doi:10.2775/9609
HTML	ISBN 978-92-79-74232-3	ISSN 2529-2870	doi:10.2775/4287